

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ

Шатіло Оксана Вадимівна

докторка філософії з економіки, доцентка

В період технологічного прогресу цифрова трансформація є одним із головних критеріїв розвитку підприємства, адже відповідає потребам суспільства через якісно нові послуги та інноваційні продукти. Нині активне застосування цифрової трансформації в компаніях дозволяє виокремити ключові аспекти підвищення ефективності бізнесу, які створюють конкурентне середовище в довгостроковій перспективі.

Цифрова трансформація – це будь-які зміни в діяльності підприємства, що спрямовані на створення нових чи вдосконалення наявних бізнес-моделей, оптимізацію бізнес-процесів, корпоративної культури, покращення клієнтського досвіду з метою адаптації до умов цифрової епохи [1, с. 110].

Трьома ключовими сферами цифрової трансформації підприємства є [2]:

1) клієнтський досвід — робота над більш детальним розумінням клієнтів, використання технологій для сприяння зростанню клієнтів і створення нових точок взаємодії з клієнтами;

2) операційні процеси — удосконалення внутрішніх бізнес-процесів шляхом цифровізації та автоматизації, надання співробітникам цифрових інструментів і збір даних для моніторингу ефективності та прийняття більш стратегічних бізнес-рішень;

3) бізнес-моделі — трансформація бізнесу шляхом розширення фізичних пропозицій цифровими інструментами та послугами, впровадження цифрових продуктів і використання технологій для надання глобальних спільних послуг.

При цьому варто врахувати важливість застосування принципів цифрової трансформації підприємства [3, с. 110]:

- зміна цілковитої структури підприємства;
- переоснащення з метою автоматизації;
- процес переосмислення моделей управління;
- врахування при цифровій трансформації основних складових підприємства;
- впровадження сучасних технологій для підвищення ефективності діяльності підприємства;
- зміни моделі та процесу діяльності в організації підприємства;

– підхід до нових способів організації роботи: від переосмислення взаємовідносин до впровадження цифрових технологій у процес діяльності підприємства.

Наведені принципи забезпечують впровадження новітніх технологій, автоматизації та оптимізації діяльності підприємства, підвищення адаптивності до змін на ринку, отримання значної конкурентної переваги, мотивації персоналу, створення та диверсифікацію джерел прибутку.

Цифровізація підприємств є ключовим чинником сталого розвитку та економічної стабільності, яка пов'язана з становленням цифрових екосистем та співпрацею, в основі якої лежить створення цифрових платформ, тобто інтеграція підприємств у єдині цифрові екосистеми з метою обміну даними та спрощення взаємодії з партнерами; співпраця бізнесу та держави – розширення державно-приватного партнерства у сфері цифровізації; інтернаціоналізація цифрового бізнесу – вихід на міжнародні ринки через цифрові канали. Цифровізація підприємств є не просто тимчасовим трендом, а невід'ємною складовою глобальної економіки. Вона відіграє критичну роль у відновленні економіки після війни, допомагаючи бізнесу стати більш гнучким, ефективним та конкурентоспроможним [4, с. 16].

Водночас цифрова трансформація має здійснюватися на основі чіткого керівництва, контролю та співставленні контрольних та необхідних показників. Роль керівника передусім полягає у формуванні відповідної корпоративної культури та у співпраці з персоналом. Суттєві зміни часто викликають опір працівників, а впровадження технологій, які можуть замінювати ручну працю, перебудовувати бізнес-процеси, ущільнюючи їх, звужуючи функції та зливаючи окремі бізнес-процеси в один. Важливою є мотивація, переконання працівників у позитивній ролі трансформації, її необхідності для покращення показників діяльності та результативності. Окремо стоїть питання навчання співробітників, оскільки нові технології потребують зовсім іншого рівня знань, умінь, навичок роботи з ними. При цьому варто зазначити, що важливо виводити з роботи старі технології, оскільки це тягне зусилля по підтримці їх у робочому стані і по суті дублюванні затрат – фінансових, трудових, інтелектуальних [5, с. 287].

Отже, ключові аспекти цифрової трансформації підприємства полягають у необхідності забезпечення сталого розвитку та високої конкурентоздатності для підприємства, оскільки активне впровадження та використання новітніх технологій є не просто потребою, а необхідністю, що дозволяє створювати стратегічні зміни для ефективного функціонування у формуванні інноваційної та конкурентоспроможної економіки.

Список використаних джерел:

1. Саврас І. З., Фединець Н. І. Цифровізація та інноваційний розвиток підприємства: тенденції, проблеми та перспективи *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. 2023. № 74. С. 108–114. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1449/1364> (дата звернення: 17.05.2025).
2. Новак І. М. Трансформація менеджменту персоналу в цифровій екосистемі організації. Соціально-трудова сфера в координатах нової економіки та глобальної соціо-економічної реальності: виклики, шляхи розвитку: зб. тез доп. учасників Міжнар. наук.-практ. конф.; 11–12 листопада 2020 р. Київ: КНЕУ. С. 218–220.
3. Воржакова Ю. П., Хлебінська О. І. Сутність цифрової трансформації з різних позицій підприємців та науковців. *Економічна наука. Економіка та держава*. 2021. №9. С. 107–111. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/9_2021/19.pdf (дата звернення: 15.05.2025).
4. Воронкова В. Г., Ніколаєнко Є. А. Цифрова трансформація підприємств як стратегічний інструмент сталого розвитку та економічної стабільності в умовах війни та післявоєнного відновлення *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2025. № 1 (16) С. 9–17. URL: <http://www.dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/553/533> (дата звернення: 13.05.2025).
5. Дергачова Г. М., Колешня Я. О. Цифрова трансформація бізнесу: сутність, ознаки, вимоги та технології *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2020. С. 280–290. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/0cc9924a-d2ca-4144-a2c4-a700b9f14bfa/content> (дата звернення: 11.05.2025).